

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

 Інна АНДРУШКО

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни ОК 2

АНГЛІЙСЬКА МОВА В НАУКОВО-МЕДИЧНОМУ СПІЛКУВАННІ

підготовки третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 221 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

2024 рік

Робоча програма з дисципліни «Англійська мова в науково-медичному спілкуванні» підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

«27» серпня 2024 року - 20 с.

Розробники:

завідувачка кафедри іноземних мов, професор Лариса ДУДІКОВА

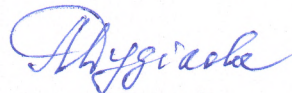
завуч кафедри іноземних мов, доцент Алла КОНДРАТЮК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри іноземних мов

Професор ЗВО

(підпис)

Лариса ДУДІКОВА
(прізвище та ініціали)

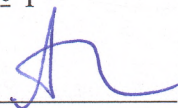
“27” серпня 2024 року

Схвалено методичною радою загальноосвітніх та загальнотеоретичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я

Протокол від “ 30 ” серпня 2024 року № 1

“ 30 ” серпня 2024 року

Голова

Анатолій КОРОЛЬ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” складена відповідно до Освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова

на третьому (освітньо-науковому рівні)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальностей

222 Медицина

221 Стоматологія

228 Педіатрія

229 Громадське здоров'я

091 Біологія

(код і найменування спеціальності)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Здобувачу вищої освіти доктора філософії винесені питання практичного оволодіння мовою, що дозволяє використовувати її в повсякденному та академічному спілкуванні, професійно спрямованій комунікації, діловому мовленні, а також у науковій роботі.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова

Предметом вивчення навчальної дисципліни є науково-медичне спілкування іноземною мовою у межах тематики визначеною програмою. Зміст курсу передбачає досягнення аспірантами такого рівня володіння англійською мовою, який дозволить їм успішно навчатися, працювати і здійснювати наукову діяльність, користуючись англійською мовою в усіх видах мовленнєвої комунікації, представлених у сфері усного і письмового професійного спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” здійснюється протягом 1-5 семестрів, під час вивчення основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, медична етика та деонтологія, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, з якими інтегрується програма “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні”. В свою чергу, вивчення навчальної дисципліни “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” сприяє формуванню у аспіранта іншомовної компетентності, завдяки якій він має можливість користуватися міжнародними англомовними ресурсами, що створює засади поглибленого вивчення ним супутніх і наступних спеціалізованих дисциплін терапевтичного профілю (Внутрішні хвороби, Кардіологія, Ревматологія, Фтизіатрія, Гастроентерологія, ендокринологія, Загальна практика-сімейна медицина, Побічна дія ліків, Клінічна фармакологія, Клінічна біохімія та мікробіологія, Клінічна морфологія,) та теоретичного (Нормальна анатомія, Патологічна анатомія, Фізіологія, Патологічна фізіологія, Фармакологія, Мікробіологія, Гістологія).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою* викладання навчальної дисципліни “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” є формування в аспірантів такого рівня іншомовної компетентності, що дозволить

їм результативно використовувати іноземну мову в професійно спрямованій комунікації та науковій роботі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” є:

- закріплення і вдосконалення раніше здобутих навичок і вмінь іншомовного спілкування та їх використання як бази для розвитку комунікативної компетентності в сфері наукової та професійної діяльності;
- розширення словникового запасу, необхідного для здійснення аспірантами (здобувачами) наукової та професійної діяльності відповідно до їх спеціалізації та напрямками наукової діяльності з використанням іноземної мови;
- оволодіння всіма видами читання академічних та професійних медичних текстів (аналітичне, пошукове, вивчаюче, ознайомлювальне);
- розвиток професійно значущих умінь і досвіду іншомовного спілкування в усіх видах мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання, письмо) в умовах наукового та професійного спілкування;
- формування умінь писати есе на професійні теми, складати анотації, реферувати навчальні та професійні медичні тексти;
- розвиток в аспірантів умінь і досвіду здійснення самостійної роботи з підвищення рівня володіння іноземною мовою, а також здійснення наукової та професійної діяльності з використанням іноземної мови.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення дисципліни.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання (компетенції)	Найменування навчальних дисциплін, практик
1. Обов’язкові навчальні дисципліни		
1.1. Цикл соціально-гуманітарної підготовки		
1. Іншомовна компетентність	<p>1.1. <u>Лінгвістичні компетенції</u> (лексична, граматична, семантична, фонологічна, орфографічна, орфоепічна) – знання та вміння використовувати мовні одиниці.</p> <p>1.1.1. Знання та вміння користуватися лексичними й граматичними ресурсами англійської мови.</p> <p>1.1.2. Здатність усвідомлювати й контролювати організацію змісту, розуміти відношення слова до його загального контексту, внутрішньолексичні зв’язки, значення граматичних елементів, категорій, структур та процесів, здатність до розуміння й продукування дискурсу.</p> <p>1.1.3. Знання особливостей мови й стилю в теорії і практиці перекладу наукової і технічної літератури (поняття перекладу, еквівалент і аналог, перекладацькі трансформації, компенсації втрат під час перекладу, контекстуальні заміни, багатозначність слів, співпадіння і розбіжності значень інтернаціональних слів, «хибні друзі перекладачів» тощо);</p> <p>1.1.4. Розуміння основних проблем контрастивної стилістики української та англійської мов, зокрема стосовно наукового мовлення;</p> <p>1.1.5. Володіння теоретичними засадами анотування й реферування, такими як призначення, структура та особливості мови анотації і реферату, види</p>	1. Англійська мова у науково-медичному спілкуванні

	<p>анотацій (описова, реферативна) і реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).</p> <p>2.1. <u>Соціокультурна компетенція.</u></p> <p>2.1.1. Розуміння іншомовних соціокультурних реалій, знання й адекватне тлумачення різних зразків мовленнєвої поведінки, уміння адекватно реагувати й діяти у професійних контекстах полікультурного середовища;</p> <p>2.1.2. Уміння дотримуватися етики науково-педагогічного спілкування.</p> <p>3.1. <u>Професійна комунікативна компетенція.</u></p> <p>3.1.1. Уміння застосовувати іншомовні знання як засіб регуляції науково-медичної діяльності.</p> <p>3.1.2. Знання професійного дискурсу, термінології відповідної галузі знань, джерел поповнення лексики англійської мови.</p> <p>3.1.3. Уміння аналізувати англомовні джерела інформації, визначати їхню релевантність та корисність для потреб здійснюваних наукових досліджень, володіння різними видами читання академічних та наукових текстів (аналітичним, пошуковим, вивчаючим, ознайомлювальним) для отримання даних, що є необхідними для реалізації науково-медичних потреб.</p> <p>3.1.4. Уміння ефективно презентувати результати досліджень англійською мовою в усній та письмовій формі (готувати публічні виступи та публікації англійською мовою з питань наукової й освітньої діяльності, виконувати реферативне узагальнення основного обсягу іншомовної актуальної інформації з проблеми дослідження).</p> <p>3.1.5. Уміння здійснювати оформлення документів англійською мовою (резюме, апікаційні форми, супровідні документи для реєстрації проектів, прав інтелектуальної власності тощо), вести ділову кореспонденцію.</p>	
2. Загальнонаукові компетентності	<p>2.1. Наявність системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>2.2. Володіння методологією досліджень (якісні, кількісні, експериментальні методи).</p> <p>2.3. Уміння трактувати власні наукові дослідження крізь призму різноманітних ідей та аргументів.</p>	
3. Здатність до самоосвіти упродовж життя	<p>3.1. Уміння ефективно організувати і здійснювати процес самостійного здобуття іншомовних знань, оволодіння методикою та прийомами самоосвіти, здатність їх реалізовувати у науково-педагогічній діяльності.</p>	

	3.2. Здатність до психологічної саморегуляції самоосвітньої діяльності, наявність позитивної мотивації до постійного поповнення іншомовних знань, а також готовність до їхнього застосування для задоволення потреб науково-медичної діяльності.	
--	--	--

Програмні результати навчання (РН):

- RN1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
- RN2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- RN3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- RN10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- RN11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- RN12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- RN13 Організовувати освітній процес
- RN14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
- RN15 Організовувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)
- RN17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Очікувані результати навчання з “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні”

Передбачається, що по закінченню вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти доктора філософії будуть мати достатньо знань і досвіду щоб засобами англійської мови змогли безперервно розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень, інтерпретувати та аналізувати інформацію з англомовних джерел, вільно орієнтуватися в професійній літературі, впроваджувати здобуті дані в освітній процес, медичну практику та суспільство.

Здобувачі вищої освіти повинні оволодіти усіма видами мовленнєвої діяльності.

Аудіювання. Ставиться завданням досягти навичок сприйняття і розуміння монологічних та діалогічних висловлювань носіїв мови в межах професійної та побутово-ситуативної тематики на рівні 85-90% інформації при темпі її пред’явлення на 100-120 слів на хвилину.

Говоріння. Завдання курсу: розвиток навичок природно-мотивованого монологічного та діалогічного мовлення при темпі висловлювань на 150-160 слів на хвилину.

Рівень навичок монологічного мовлення має забезпечувати можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи.

Читання. Завданням ставиться подальший розвиток навичок оглядового, інформативного і глибинного читання на матеріалах оригінальної наукової інформації з фаху.

Навички з оглядового читання мають забезпечувати вміння ознайомлюватися з тематикою наукового матеріалу та у загальних рисах давати характеристику загального уявлення про його зміст.

Інформативне читання передбачає вміння прослідкувати розвиток теми і загальну аргументацію та зрозуміти головні положення змісту.

Навички глибинного читання відпрацьовуються на рівні повного і точного розуміння тексту.

Переклад. Усний і письмовий переклад з іноземної мови рідною може використовуватися як засіб опанування іноземної мови, прийом розвитку навичок і вмінь читання і ефективний спосіб контролю повноти і точності розуміння. Показником сформованості навичок і вмінь

перекладу слугують такі нормативи: за одну академічну годину (45 хвилин) письмовий переклад (із словником) 2000 др. знаків, для усного перекладу – 4000-4500 др. знаків оригінального тексту з фаху.

Анотування і реферування. Навчання анотуванню і реферуванню (рідною й іноземною мовами) має бути спрямоване на вироблення навичок і вмінь оформлення отримуваної інформації. Анотування й реферування використовується також як прийом контролю щодо розуміння тексту. Кінцеві навички і вміння мають давати можливість складати іноземною мовою анотації та реферати до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження, тощо.

Письмо. Для розвитку різних мовленнєвих навичок і вмінь важливе значення має також письмо іноземною мовою. Ставиться за мету періодичне виконання письмових лексичних і граматичних вправ, складання планів чи конспектів до прочитаного у письмовому вигляді, виклад змісту прослуханого чи прочитаного у письмовому вигляді (в т.ч. у формі анотацій і рефератів), написання доповідей і повідомлень.

Здобувачі вищої освіти повинні:

- розширити та вдосконалити мовні та мовленнєві компетенції з іноземної мови, набуті в університеті;
- оволодіти всіма видами читання академічних та професійних текстів (аналітичне, пошукове, вивчаюче, ознайомлювальне);
- вміти написати есе на професійні теми, занотувати найважливіші ідеї лекцій, зборів, конференцій, складати анотації, реферувати навчальні та професійні тексти.

Згідно з освітньо-кваліфікаційною характеристикою після опанування дисципліни «Англійська мова у науково-медичному спілкуванні» здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

- граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах;
- правила англійського синтаксису, які уможливають розпізнання і продукування широкого кола текстів в академічній і професійній сферах;
- мовні форми, властиві офіційним та розмовним регістрам академічного і професійного мовлення;
- широкий діапазон словникового запасу (у тому числі відповідної термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах;
- лексику з навчальних тем;
- різницю між рідною культурою та культурою країн, мову яких вивчають аспіранти;
- соціокультурні умовності, що впливають на функціонування мови;
- основні структури мови, що відповідають різним ситуаціям.

Здобувачі вищої освіти повинні *вміти*:

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході детальних обговорень, дебатів, доповідей, бесід, що за темою пов'язані з навчанням та спеціальністю;
- розуміти на слух суть прослуханих текстів за фахом;
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання;
- мотивовано висловлюватися (пояснення, визначення, прохання, аргументація, висновки, оцінка явищ, заперечення, порівняння, згода тощо в формах монологічного, діалогічного і полілогічного мовлення);
- вільно читати автентичний текст та виділяти опорні смислові блоки в текстах, які читаються, знаходити логічні зв'язки, розвивати навички мовної здогадки тощо;
- розрізняти різні стилістичні реєстри усного та писемного мовлення;
- складати план або конспект до прочитаного, письмово викладати зміст прочитаного;
- трактувати власні наукові дослідження через призму різноманітних ідей та аргументів в письмовій формі тощо.

2. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Англійська мова у науково-медичному спілкуванні	5	165	5,5	-	130	35

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. The cardiovascular system.

Тема 1. The cardiovascular system. Structure and function of the normal heart and blood vessels.

Тема 2. The cardiovascular system. Evaluation of the patient with cardiovascular disease.

Тема 3. The cardiovascular system. Diseases of the cardiovascular system.

Змістовий модуль 2. The respiratory system.

Тема 1. The respiratory system. Anatomic and physiologic considerations.

Тема 2. The respiratory system. Approach to the patient with respiratory disease.

Тема 3. The respiratory system. Diseases of the respiratory system.

Змістовий модуль 3. The gastrointestinal system.

Тема 1. The gastrointestinal system. The common clinical manifestations of gastrointestinal disease.

Тема 2. The gastrointestinal system. Diseases of the gastrointestinal system.

Тема 3. Diseases of the liver and biliary system.

Змістовий модуль 4. The musculoskeletal system.

Тема 1. The musculoskeletal system. Approach to the patient with musculoskeletal disease.

Тема 2. The musculoskeletal system. Diseases of the musculoskeletal system.

Тема 3. Diseases of bone and bone mineral metabolism.

Змістовий модуль 5. The endocrine system.

Тема 1. The endocrine system. Structure and function of the endocrine system.

Тема 2. The endocrine system. Diseases of the endocrine system.

Модуль 2.

Змістовий модуль 6. The endocrine system. The nervous system.

Тема 1. The endocrine system. Female reproductive endocrinology.

Тема 2. The nervous system. Neurologic evaluation of the patient.

Тема 3. The nervous system. Neurologic diseases.

Змістовий модуль 7. The immune system. The hematopoietic and lymphoid system.

Тема 1. The hematopoietic and lymphoid system. Structure and function of hematopoietic system.

Тема 2. The hematopoietic and lymphoid system. Hematologic diseases.

Тема 3. The immune system. Disorders of immunity.

Змістовий модуль 8. The integumentary system. The urinary and excretory system.

Тема 1. The integumentary system. Skin diseases.

Тема 2. The urinary and excretory system. Elements of renal structure and function.

Тема 3. The urinary and excretory system. Clinical assessment of the patient with renal disease.

Змістовий модуль 9. Infectious diseases. The urinary and excretory system.

Тема 1. The urinary and excretory system. Major renal disorders.

Тема 2. Infectious diseases. Organisms that infect human.

Тема 3. Infectious diseases. Laboratory diagnosis of infectious diseases.

Змістовий модуль 10. Infectious diseases.

Тема 1. Infectious diseases. Antimicrobial therapy.

Тема 2. Infections in immunocompromised host. HIV infection and AIDS.

Модуль 3.

Змістовий модуль 11. Prevention. Epidemiology. Basic investigations.

Тема 1. Prevention. Screening and immunization.

Тема 2. Epidemiology.

Тема 3. Basic investigations. Laboratory tests.

Змістовий модуль 12. Basic investigations. Medical treatment. Surgical treatment.

Тема 1. Basic investigations. Imaging methods of investigations.

Тема 2. Medical treatment. Prescriptions and drugs.

Тема 3. Surgical treatment. The operation.

Змістовий модуль 13. Medical ethics. Taking a history.

Тема 1. Medical ethics.

Тема 2. Taking a history. A full case history.

Тема 3. Taking a history. Reviewing the systems.

Змістовий модуль 14. Hospitals. Physical examination.

Тема 1. Physical examination. Examining a patient and giving instructions.

Тема 2. Case presentations. The sections of a case presentation.

Тема 3. Hospitals. Medical qualifications.

Змістовий модуль 15. Emergency medicine. Hospitals.

Тема 1. Hospitals. In-patient departments.

Тема 2. Emergency medicine.

Модуль 4.

Змістовий модуль 16. Medical education. Research articles.

Тема 1. Medical education. Taking a post-graduate course.

Тема 2. Structure of research article.

Тема 3. Abstract of scientific article.

Змістовий модуль 17. Conference presentations. The process of research.

Тема 1. The process of research. My scientific research work.

Тема 2. Scientific conference presentations. The structure of presentation.

Тема 3. The process of research. Academic and professional events.

Змістовий модуль 18. The process of research.

Тема 1. The process of research. Computer technologies in research.

Тема 2. The process of research. Processing information.

Тема 3. The process of research. Data presentation.

Змістовий модуль 19. The process of research. Reading and translation of scientific articles.

Тема 1. The process of research. Choosing a research strategy. Coming to conclusions.

Тема 2. Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Abbreviation.

Тема 3. Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Latin and Greek terminology.

Змістовий модуль 20. International cooperation.

Тема 1. Virtual learning environments.

Тема 2. International cooperation.

Модуль 5.**Змістовий модуль 21. Oncology.**

Тема 1. Tumour. Pathology.

Тема 2. The development and causes of cancer.

Тема 3. Evaluation of tumours. Grading and staging.

Змістовий модуль 22. Geriatrics. Psychiatry.

Тема 1. Geriatrics. Assessment and common medical problems of the elderly.

Тема 2. Psychiatry.

Тема 3. Mood disorders.

Змістовий модуль 23. Obstetrics and gynecology.

Тема 1. Alcohol and substance abuse.

Тема 2. Obstetrics and gynecology.

Тема 3. Gynecological disorders.

Змістовий модуль 24. Pediatrics.

Тема 1. Developmental milestones in children.

Тема 2. Childhood disease and disorder.

Тема 3. Diagnosis and treatment and prevention in children.

Змістовий модуль 25. ENT. Eye.

Тема 1. ENT. Functions and diseases.

Тема 2. Eye. Structure and diseases.

Іспит.**3. Структура навчальної дисципліни.**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна/вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
І рік навчання												
Модуль 1												
The cardiovascular system. Structure and func-	2		2				2		2			

[illegible]

The endocrine system. Female reproductive endocrinology.	2		2				2		2			
The nervous system. Neurologic evaluation of the patient.	3		2			1	3		2			1
The nervous system. Neurologic diseases.	3		2			1	3		2			1
The hematopoietic and lymphoid system. Structure and function of hematopoietic system.	2		2				2		2			
The hematopoietic and lymphoid system. Hematologic diseases.	3		2			1	3		2			1
The immune system. Disorders of immunity.	3		2			1	3		2			1
The integumentary system. Skin diseases.	3		2			1	3		2			1
The urinary and excretory system. Elements of renal structure and function.	2		2				2		2			
The urinary and excretory system. Clinical assessment of the patient with renal disease.	2		2				2		2			
The urinary and excretory system. Major renal disorders.	2		2				2		2			
Infectious diseases. Organisms that infect human.	2		2				2		2			
Infectious diseases. Laboratory diagnosis of infectious diseases.	2					2	2					2
Infectious diseases. Antimicrobial therapy.	2		2				2		2			
Infections in immunocompromised host. HIV infection and AIDS.	2		2				2		2			
Усього за модуль 2 (семестр 2).	33		26			7	33		26			7
Усього за I курс навчання.	66		52			14	66		52			14
II рік навчання.												
Модуль 3.												
Змістовий модуль 11. Prevention. Epidemiology. Basic investigations.												
Prevention. Screening and immunization.	2		2				2		2			

Epidemiology.	2		2				2		2			
Basic investigations. Laboratory tests.	3		2			1	3		2			1
Basic investigations. Imaging methods of investigations.	3		2			1	3		2			1
Medical treatment. Prescriptions and drugs.	3		2			1	3		2			1
Surgical treatment. The operation.	3		2			1	3		2			1
Medical ethics.	2		2				2		2			
Taking a history. A full case history.	3		2			1	3		2			1
Taking a history. Reviewing the systems.	2		2				2		2			
Physical examination. Examining a patient and giving instructions.	2		2				2		2			
Case presentations. The sections of a case presentation.	2		2				2		2			
Hospitals. Medical qualifications.	2					2	2					2
Hospitals. In-patient departments.	2		2				2		2			
Emergency medicine.	2		2				2		2			
Усього за модуль 3 (семестр 3).	33		26			7	33		26			7
Модуль 4.												

Medical education. Taking a post-graduate course.	2		2				2		2			
Structure of research article.	3		2			1	3		2			1
Abstract of a scientific article.	2		2				2		2			
The process of research. My scientific research work.	2					2	2					2
Scientific conference presentations. The structure of presentation.	2		2				2		2			
The process of research. Academic and professional events.	3		2			1	3		2			1
The process of research Computer technologies in research.	2		2				2		2			
The process of research. Processing information.	2		2				2		2			
The process of research. Data presentation.	2		2				2		2			
The process of research. Choosing a research	2		2				2		2			

strategy. Coming to conclusions.											
Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Abbreviation.	3		2			1	3		2		1
Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Latin and Greek terminology.	3		2			1	3		2		1
Virtual learning environments.	3		2			1	3		2		1
International cooperation.	2		2				2		2		
Усього за модуль 4 (семестр 4).	33		26			7	33		26		7
Усього за II курс навчання	66		52			14	66		52		14
III рік навчання											
Модуль 5											
Tumour. Pathology.	2		2				2		2		
The development and causes of cancer.	3		2			1	3		2		1
Evaluation of tumours. Grading and staging.	2					2	2				2
Geriatrics. Assessment and common medical problems of the elderly.	3		2			1	3		2		1
Psychiatry.	2		2				2		2		
Mood disorders.	2		2				2		2		
Alcohol and substance abuse.	3		2			1	3		2		1
Obstetrics and gynecology.	2		2				2		2		
Gynecological disorders.	2		2				2		2		
Developmental milestones in children.	2		2				2		2		
Childhood disease and disorder.	3		2			1	3		2		1
Diagnosis and treatment and prevention in children.	3		2			1	3		2		1
ENT. Functions and diseases.	2		2				2		2		
Eye. Structure and diseases.	2		2				2		2		
Усього за модуль 5 (семестр 5).	33		26			7	33		26		7
Усього за III курс навчання.	33		26			7	33		26		7
Усього з навчальної дисципліни.	16		13			35	16		130		35
	5		0				5				
Іспит											

4. Теми лекцій.

Навчальним планом не передбачено.

5. Теми практичних занять.

№з\п	Назва теми	Кількість годин		
		ден. ф.н.	заоч. ф.н.	веч. ф.н.
1.	The cardiovascular system. Structure and function of the normal heart and blood vessels.	2	2	2
2.	The cardiovascular system. Evaluation of the patient with cardiovascular disease.	2	2	2
3.	The cardiovascular system. Diseases of the cardiovascular system.	2	2	2
4.	The respiratory system. Anatomic and physiologic considerations.	2	2	2
5.	The respiratory system. Approach to the patient with respiratory dis-	2	2	2

	ease.			
6.	The respiratory system. Diseases of the respiratory system.	2	2	2
7.	The gastrointestinal system. Diseases of the gastrointestinal system.	2	2	2
8.	Diseases of the liver and biliary system.	2	2	2
9.	The musculoskeletal system. Approach to the patient with musculoskeletal disease.	2	2	2
10.	The musculoskeletal system. Diseases of the musculoskeletal system.	2	2	2
11.	Diseases of bone and bone mineral metabolism.	2	2	2
12.	The endocrine system. Structure and function of the endocrine system.	2	2	2
13.	The endocrine system. Diseases of the endocrine system.	2	2	2
14.	The endocrine system. Female reproductive endocrinology.	2	2	2
15.	The nervous system. Neurologic evaluation of the patient.	2	2	2
16.	The nervous system. Neurologic diseases.	2	2	2
17.	The hematopoietic and lymphoid system. Structure and function of hematopoietic system.	2	2	2
18.	The hematopoietic and lymphoid system. Hematologic diseases.	2	2	2
19.	The immune system. Disorders of immunity.	2	2	2
20.	The integumentary system. Skin diseases.	2	2	2
21.	The urinary and excretory system. Elements of renal structure and function.	2	2	2
22.	The urinary and excretory system. Clinical assessment of the patient with renal disease.	2	2	2
23.	The urinary and excretory system. Major renal disorders	2	2	2
24.	Infectious diseases. Organisms that infect human.	2	2	2
25.	Infectious diseases. Antimicrobial therapy.	2	2	2
26.	Infections in immunocompromised host. HIV infection and AIDS.	2	2	2
27.	Prevention. Screening and immunization.	2	2	2
28.	Epidemiology.	2	2	2
29.	Basic investigations. Laboratory tests.	2	2	2
30.	Basic investigations. Imaging methods of investigations.	2	2	2
31.	Medical treatment. Prescriptions and drugs.	2	2	2
32.	Surgical treatment. The operation.	2	2	2
33.	Medical ethics.	2	2	2
34.	Taking a history. A full case history.	2	2	2
35.	Taking a history. Reviewing the systems.	2	2	2
36.	Physical examination. Examining a patient and giving instructions.	2	2	2
37.	Case presentations. The sections of a case presentation.	2	2	2
38.	Hospitals. In-patient departments.	2	2	2
39.	Emergency medicine.	2	2	2
40.	Medical education. Taking a post-graduate course.	2	2	2
41.	Structure of research article.	2	2	2
42.	Abstract of scientific article.	2	2	2
43.	Scientific conference presentations. The structure of presentation.	2	2	2
44.	The process of research. Academic and professional events.	2	2	2
45.	The process of research. Computer technologies in research.	2	2	2
46.	The process of research. Processing information.	2	2	2
47.	The process of research. Data presentation.	2	2	2
48.	The process of research. Choosing a research strategy. Coming to conclusions.	2	2	2
49.	Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Abbreviation.	2	2	2

50.	Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Latin and Greek terminology.	2	2	2
51.	Virtual learning environments.	2	2	2
52.	International cooperation.	2	2	2
53.	Tumour. Pathology.	2	2	2
54.	The development and causes of cancer.	2	2	2
55.	Geriatrics. Assessment and common medical problems of the elderly.	2	2	2
56.	Psychiatry.	2	2	2
57.	Mood disorders.	2	2	2
58.	Alcohol and substance abuse.	2	2	2
59.	Obstetrics and gynecology.	2	2	2
60.	Gynecological disorders.	2	2	2
61.	Developmental milestones in children.	2	2	2
62.	Childhood disease and disorder.	2	2	2
63.	Diagnosis and treatment and prevention in children.	2	2	2
64.	ENT. Functions and diseases.	2	2	2
65.	Eye. Structure and diseases.	2	2	2
	Усього :	150	150	150

6. Самостійна робота.

№з\п	Назва теми	Кількість годин		
		ден. ф.н.	заоч. ф.н.	веч. ф.н.
1.	The cardiovascular system. Diseases of the cardiovascular system.	1	1	1
2.	The respiratory system. Diseases of the respiratory system.	1	1	1
3.	The gastrointestinal system. The common clinical manifestations of gastrointestinal disease.	2	2	2
4.	The gastrointestinal system. Diseases of the gastrointestinal system.	1	1	1
5.	The musculoskeletal system. Diseases of the musculoskeletal system.	1	1	1
6.	The endocrine system. Diseases of the endocrine system.	1	1	1
7.	The nervous system. Neurologic evaluation of the patient.	1	1	1
8.	The nervous system. Neurologic diseases.	1	1	1
9.	The hematopoietic and lymphoid system. Hematologic diseases.	1	1	1
10.	The immune system. Disorders of immunity.	1	1	1
11.	The integumentary system. Skin diseases.	1	1	1
12.	Infectious diseases. Laboratory diagnosis of infectious diseases.	2	2	2
13.	Basic investigations. Laboratory tests.	1	1	1
14.	Basic investigations. Imaging methods of investigations.	1	1	1
15.	Medical treatment. Prescriptions and drugs.	1	1	1
16.	Surgical treatment. The operation.	1	1	1
17.	Taking a history. A full case history.	1	1	1
18.	Hospitals. Medical qualifications.	2	2	2
19.	Structure of research article.	1	1	1
20.	The process of research. My scientific research work.	2	2	2
21.	The process of research. Academic and professional events.	1	1	1
22.	Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Abbreviation.	1	1	1
23.	Reading and translation of scientific articles on the problems of research. Latin and Greek terminology.	1	1	1

24.	Virtual learning environments.	1	1	1
25.	The development and causes of cancer.	1	1	1
26.	Evaluation of tumours. Grading and staging.	2	2	2
27.	Geriatrics. Assessment and common medical problems of the elderly.	1	1	1
28.	Alcohol and substance abuse.	1	1	1
29.	Childhood disease and disorder.	1	1	1
30.	Diagnosis and treatment and prevention in children.	1	1	1
	Усього :	35	35	35

7. Індивідуальні завдання.

На індивідуальних заняттях уточнюються і з'ясовуються питання, що виникають під час практичних занять і роботи над темою наукового дослідження.

8. Завдання для самостійної роботи.

Опрацювання матеріалу згідно тематичного плану із застосуванням сучасних інформаційних технологій, опрацюванням ситуаційних задач, моделюванням науково-пошукацьких і клінічних ситуацій, пошуку он-лайн ресурсів з питань, що розглядаються.

9. Методи навчання.

Методика викладання: модульно-рейтингова системи навчання; евристичне навчання; методика проблемного навчання.

Методи навчання:

1. Вербальні методи: розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, інструктаж, консультація.
2. Наочні методи: демонстрація, ілюстрація.
3. Практичні методи: вправи (усні і письмові).
4. Інтерактивні методи (робота в парах, рольові ігри, дидактичні ігри, експертні групи, групові дискусії).
5. Методи проблемного навчання: навчання пошукачів на проблемних ситуаціях, підготовка до самостійного пошуку та обробки інформації з автентичних джерел.
6. Пояснювально-ілюстративні та інформаційно-рецептивні методи: надання готової інформації викладачем і засвоєння її пошукачами.
7. Дослідницько-іноваційні методи: організація викладачем пошукової творчої діяльності пошукачів шляхом постановки нових проблем (проблемних завдань).

10. Методи оцінювання (контролю):

- за охоптом аспірантів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
- за способом реалізації: усний, письмовий;
- за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів;
- за способом організації: контроль науковим керівником, відділом аспірантури та докторантури, взаємоконтроль, самоконтроль;
- за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Оцінка з дисципліни аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

12. Форма поточного контролю успішності навчання.

Сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання дає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні завдання, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється при проведенні іспиту.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли аспірант під час бесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами питання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту поставлених екзаменаторами під час співбесіди запитань, він виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Розрахунок рейтингових балів

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком та Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів)

для дисциплін, що закінчуються підсумковим модульним контролем (ПМК), прийнятих рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Інструкція оцінювання іспитів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ від 27.09.2012 р. (в основних положеннях з організації навчального процесу).

Підсумковий контроль є іспитом, що проводиться згідно розкладу іспитів. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант під час іспиту, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня арифметична оцінка переводиться у бали згідно 120-бальної шкали.

Отримані бали за поточну успішність та іспит додаються і визначають оцінку з дисципліни. Ця сума відповідає фіксованій шкалі оцінок: : оцінка «5» 200-180 балів, оцінка «4» - 179-160 балів, оцінка «3» 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	Задовільно
122-140,99	E	
	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання
	F	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення.

Основними засобами навчання є методичні матеріали до занять, а також підручники і навчальні посібники, що містять певний програмний навчальний матеріал, автентичні тексти, що відображають рівень розвитку науки і техніки за спеціальністю, іншомовна довідкова література, словники (тлумачні, двомовні, загальні та галузеві, частотні, словники-мінімуми).

Навчальними текстами і літературою для читання може слугувати оригінальна монографічна і періодична література. Рекомендована література іноземними мовами повинна бути не лише навчальним матеріалом, але й мати безпосереднє відношення до дисертаційної роботи.

Розвиток навичок мовлення має охоплювати тематику практичних занять, а також наукову роботу (тему дисертації, проблему, теорію та експеримент, практичну значущість, наукову новизну, актуальність, гіпотезу, мету та завдання дослідження).

14. Рекомендована література

Основна література

1. Методичні матеріали до практичних занять за I семестр 1 року навчання.
2. Методичні матеріали до практичних занять за II семестр 1 року навчання.
3. Методичні матеріали до практичних занять за I семестр 2 року навчання.
4. Методичні матеріали до практичних занять за II семестр 2 року навчання.
5. Методичні матеріали до практичних занять за I семестр 3 року навчання.
6. Сахнюк О.В. Методичні рекомендації для розвитку мовленнєвих компетенцій та мовних знань аспірантів у курсі підготовки до складання кандидатського екзамену з англійської мови / О.В. Сахнюк. – Рівне: НУВГП, 2011. – 39 с.

7. Chabner D.-El. The Language of Medicine. 10th Edition. – Elsevier Saunders. – 2014. – 1076 p.
8. Check your English Vocabulary for Medicine. 3rd Edition. A&C Black Publishers, London. – 2006. – 65 p.
9. Crichton J., Koster P. English Made Easy Volume One: A New ESL Approach Through Pictures. – 2016. – 303 p.
10. Crichton J., Koster P. English Made Easy Volume Two: A New ESL Approach Through Pictures. – 2016. – 278 p.
11. Eastwood J. Oxford Practice / Grammar Eastwood J. – Oxford: Oxford University Press, 1997. – 334 p.
12. Encyclopedia of Human Body Systems. Vol. 1. – Santa Barbara, California, Denver, Colorado, Oxford, England. – 2010. – 752 p.
13. Eric H. Glendinning, Beverly A.S. Holmstrom. English in Medicine: A Course in Communication Skills, 3rd Edition. – Oxford: Oxford University Press, 2016. – 320 p.
14. Eric H. Glendinning, Ron Howard. Professional English in Use. Medicine. – Cambridge University Press. – 2007. – 175 p.
15. Gylys B. A., Wedding M. E. Medical Terminology. Systems. 6th Edition. – F. A. Davis Company, Philadelphia. – 2009. – 620 p.
16. Health and Medicine. The Facts on File Encyclopedia in four volumes. – An Amaranth Book. – 2017. – 1829 p.
17. Hoge A.J., Effortless English: Learn To Speak English Like A Native. – 2015. – 131 p.
18. Medical Terminology Made Incredibly Easy! 3rd Edition. – Lippincott Williams and Wilkins, 2008. – 416 p.
19. Redman S. English Vocabulary in Use / Redman S. – Cambridge University Press, 2001.
- Ribers R., Ros P.R. Medical English. – Springer Berlin Heidelberg New York, 2016. – 213 p.
20. Swan M. Practical English Usage / Swan M. Oxford University Press, 2002. Биконя О. П. Ділова англійська мова : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Биконя. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 312 с.
21. The Gale Encyclopedia. 3rd Edition. – Thomson Gale, Detroit, New York, San Francisco, San Diego, Munich. – 2016. – 4 505 p.

Допоміжна

1. Beaumont D. English Grammar. The Heinemann ELT English Grammar / D.Beaumont, C. Granger. – К.: Методика, 2010.
2. Brand A.W., Medical Terminology for Dummies. John Willey & Sons, Inc., 2015. – 388 p.
3. Redman S. English Vocabulary in Use. Pre-intermediate and intermediate / S. Redman. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 264 p.

15. Інформаційні ресурси

Базові

1. BBC Worldservice - Listen to “Health Check”. – Available at: http://www.bbc.co.uk/worldservice/programmes/health_check.shtml
2. BBC - Radio 4 – Listen to the radio programme “Case Notes”. – Available at: http://www.bbc.co.uk/radio4/science/casenotes_20080916.shtml
3. NHS Choices - Choose from over 600 short videos on a variety of health problems. – Available at: <http://www.nhs.uk/video/Pages/MediaLibrary.aspx>
4. WebMD Health Videos A-Z. – Available at: <http://www.webmd.com/a-to-z-guides/videos/default.htm>
5. Online Medical dictionary. – Available at: <http://www.mondofacto.com/dictionary/>
6. Webster’s New World Medical Dictionary. – Available at: <http://www.medterms.com/script/main/hp.asp>
7. MEDLINE plus Medical Dictionary. – Available at: <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/medlineplusdictionary.html>

8. MEDLINE plus Medical Encyclopedia. – Available at: <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/encyclopedia.html>
9. Audio pronunciation of medical terms (Talking Dictionaries). – Available at: <http://www.merck.com/mmhe/resources/pronunciations/index/a.html>
10. Medical vocabulary practice. – Available at: <http://www.wisc-online.com/Category.aspx?Id=73>
11. Comprehensive health information. - Available at: <http://www.patient.co.uk/pils.asp>
12. Patient education. – Available at: http://www.emedicinehealth.com/health-topics/article_em.htm
13. NHS Choices - Hundreds of conditions explained. – Available at: <http://www.nhs.uk/Conditions/Pages/BodyMap.aspx?Index=A>
14. Emedicine. – Available at: <http://www.emedicine.com/>
15. UPTODATE - Sample Topics in all Specialities. – Available at: http://www.uptodate.com/home/clinicians/sample_topics.html
16. Free Medical Journals. – Available at: <http://www.freemedicaljournals.com/>
17. PUBMED Central Journals – Full List of Free Journals. – Available at: http://www.pubmedcentral.nih.gov/fprender.fcgi?cmd=full_view
18. The Lancet. – Available at: <http://www.thelancet.com/>
19. British Medical Journal. – Available at: <http://www.bmj.com/>
20. New England Journal Of Medicine. – Available at: <http://www.nejm.org/>

Допоміжні

1. WordReference English Dictionary. – Available at: <http://www.wordreference.com/definition/>
2. Merriam-Webster Online Dictionary. - Available at: <http://www.m-w.com/dictionary.htm>
3. Cambridge English Dictionary. – Available at: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/>
4. Learn English - British Council. – Available at: <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/quick-grammar>
5. On-line interactive grammar tutorials and exercises. – Available at: <http://www.englishgrammarsecrets.com/index.html>